

Hem>Rättsliga åtgärder>Medling>Medling i familjemål>Medling i familjemål Medling i familjemål

Portugal

FAMILJERÅDGIVNING I PORTUGAL

Avtal ska ingås frivilligt och godkännas officiellt

I Portugal baseras medling på frivillighet. Parterna i en familjetvist som berör barn eller makar kan vända sig till offentlig eller privat familjerådgivning (nedan även kallad medling). Domstolen kan också uppmana parterna att pröva medling.

Parterna får dock inte tvingas till medling om de inte vill delta eller motsätter sig medlingen. Medlingen kan ske före eller samtidigt med ett rättsligt förfarande inför domstol eller hos folkbokföringsmyndigheten (*Conservatória do Registo Civil*). **Avtal om familjerättsliga frågor måste dock alltid godkännas officiellt för att kunna verkställas.** Parternas företrädare (om sådana finns) kan också närvara vid medlingstillfällena – vilket de i praktiken ibland gör. I lag nr 29/2013 av den 19 april 2013 fastställs de allmänna principerna för medling.

Medling i domstol

Om parterna använder sig av familjerådgivning innan de vidtar rättsliga åtgärder och när ett avtal måste de **ansöka om godkännande av avtalet vid ett folkbokföringskontor som de själva väljer**. I detta fall kan avtalet handla om frågor som berör makar (skilsmässa, underhållsbidrag, bostad, användning av den före detta makens efternamn osv.) eller barn (avtal om föräldrarnas ansvar inom ramen för ett skilsmäsoavtal, avtal om underhållsbidrag för äldre barn osv.). Innan folkbokföringsmyndigheten godkänner avtalet ska den allmänna åklagarmyndigheten (*Ministério Público*) yttra sig om den del av avtalet som gäller föräldraansvar gentemot minderåriga barn.

Om medlingen i ett familjemål sker innan rättsliga åtgärder har vidtagits och **det enda syftet är att reglera föräldraansvaret gentemot minderåriga barn** i ett avtal (utan att det åtföljs av ett skilsmäsoavtal eller hemskilnadsavtal), måste parterna ansöka om godkännande av avtalet hos den behöriga domstolen.

Om **medlingen sker inom ramen för ett rättsligt förfarande** måste följande gång följas:

Rättsliga åtgärder som berör föräldraansvar (vårdnad, besöksrätt, underhållsbidrag för minderåriga barn osv.) ska först genomgå en särskild fas i förhandlingarna då sakkunniga hörs samt medling. Domaren kallar parterna till ett möte. Om det inte går att nå ett avtal vid det mötet ska domaren suspendera det i två-tre månader och lägga parterna att antingen pröva medling, om de båda parterna begär eller går med på detta, eller låta domstolens expertavdelning ta upp ärendet vid en särskild förhandling då sakkunniga hörs. När tidsfristen för det suspenderade mötet har löpt ut ska mötet återupptas.

Om ett avtal har ingåtts genom något av dessa två förfaranden går domaren vidare med sin utvärdering och sitt godkännande. I annat fall fortsätter förfarandet som en rättstvist.

Enligt artikel 273 i civilprocesslagen (*Código de Processo Civil*) får domstolen tillfälligt avbryta ett pågående rättsligt förfarande och hänskjuta ärendet till medling, förutsatt att de båda parterna går med på detta. Detta gäller för alla allmänna civilrättsliga åtgärder, däribland dem som gäller makar (skilsmässa, hemskilnad, underhållsbidrag mellan makar och skilda makar, tilldelning av den gemensamma bostaden när det inte föreligger något tidigare avtal osv.). Enligt artikel 272.4 i civilprocesslagen får parterna också genom en gemensam överenskommelse begära att de rättsliga åtgärderna ska skjutas upp i tre månader och använda sig av frivillig medling under den perioden.

Om ett avtal uppnås efter medlingen inom ramen för ett rättsligt förfarande måste **parterna ansöka om godkännande av avtalet hos domstolen**.

Åtgärder i familjerättsliga frågor som omfattas av folkbokföringsmyndighetens behörighet måste anges i ett förhandsavtal mellan parterna. Annars omfattas åtgärderna av domstolens behörighet. Medling på eget initiativ innan förfarandet inleds kan därför vara fördelaktigt för parterna. När förfarandet har inletts vid folkbokföringsmyndigheten måste myndigheten informera de parter som ansöker om skilsmässa om att det finns en medlingstjänst, i enlighet med artikel 14.3 i lagdekret nr 272/2001 av den 13 oktober 2001. Denna lag innebär att parterna i ett förfarande för äktenskapsskillnad i samförstånd, som handläggs av folkbokföringsmyndigheten, kan använda sig av medling för att uppnå en förlikning eller ett avtal om föräldraansvar som bifogas skilsmäsoavtalet, om åklagarmyndigheten godkänner detta.

Val av offentlig eller privat medlare, varaktighet och kostnad för medlingen

I allmänhet **pågår medlingen i högst tre månader** i enlighet med artikel 272.4 i civilprocesslagen. Den tidsgränsen får bara överskridas i exceptionella och motiverade fall.

Om parterna använder sig av **privat medling** ska de själva betala medlarens avgifter. Avgifter, regler och tidsplan för medlingen ska anges i det medlingsprotokoll som parterna och medlaren undertecknar när medlingen inleds. Justitieministeriet har en **förteckning** över offentliga och privata medlare som får användas av de parter som vill välja en privat medlare.

Om parterna vill använda **offentlig medling** ska de vända sig till **kontoret för alternativ tvistlösning** (*Gabinete de Resolução Alternativa de Conflitos*) vid generaldirektoratet för rättsliga frågor (*Direcção Geral da Política de Justiça*) och boka ett möte för förhandsmedling. De kan ringa (tfn +351 808 262 000) eller ta kontakt genom ett **webbaserat formulär**. Medlingsprotokollet mellan parterna och medlaren ska undertecknas vid mötet om den offentliga förhandsmedlingen. Protokollet får innehålla uppgifter om medlingens varaktighet, tidsplan för möten och förklaringar av reglerna för förfarandet.

Den offentliga medlingen kostar 50 euro per part, oberoende av antalet planerade möten. Varje part ska betala denna avgift på 50 euro när den offentliga medlingen inleds. Parterna behöver inte betala ersättningen för de medlare som ingår i det offentliga systemet. De ersätts av generaldirektoratet för rättsliga frågor enligt en lagstadgad taxa.

De offentliga medlingsmötena får hållas i lokalerna för generaldirektoratet för rättsliga frågor eller på någon annan föreskriven plats på parternas hemort.

Inom ramen för offentlig medling får parterna välja en av de medlare som anges i förteckningen över offentliga medlare. Kontoret för alternativ tvistlösning vid generaldirektoratet för rättsliga frågor utser annars en medlare från förteckningen över offentliga medlare, enligt en angiven ordningsföljd och med hänsyn till deras geografiska närhet till parternas hemort. Som regel sker denna utnämning elektroniskt.

Om parterna har **rättshjälp** kan denna täcka medlingskostnaderna.

Gränsöverskridande medling och gemensam medling

Vid en **gränsöverskridande tvist** där det inte går att anordna möten där parterna är närvarande fysiskt, går det att använda videokonferenssystem för medlingen.

I Portugal kan **medlare från andra medlemsstater** vara införda i justitieministeriets förteckning över medlare i familjerättsliga ärenden (som omfattar offentliga och privata medlare) och de får också väljas ut för förteckningen över offentliga medlare i familjerättsliga ärenden (på grundval av en upphandling). I dessa båda fall gäller samma villkor som för nationella medlare.

I Portugal är det tillåtet med **gemensam medling** inom ramen för de privata och offentliga medlingssystemen. Gemensam medling får användas om parterna önskar detta eller på initiativ från en medlare om denna anser att detta skulle göra det lättare att nå en överenskommelse.

Användbara länkar/tillämplig lagstiftning

På [DGPJ](#)-webbsidan finns följande länkar:

Länk till den nationella lagstiftningen om medling: [lag nr 29/2013 av den 19 april 2013 \(medlingslagen\)](#).

Länk till [förteckningen av privata och offentliga medlare i familjerättsliga ärenden](#).

Länk till allmän information om medling i familjerättsliga ärenden.

Ansökan om offentlig medling kan lämnas in per telefon, +351 808 262 000, eller genom det [webbaserade formuläret](#).

Via följande länk får man reda på kostnaderna för offentlig medling:

[Pedir mediação familiar | Justiça.gov.pt \(justica.gov.pt\)](#).

Kostnaderna för privat medling kan skilja sig från dem som anges i förteckningen över offentlig medling.

Avslutande anmärkning

Informationen som lämnas i detta faktablad är endast allmän och är inte uttömmande. Den är inte bindande för kontaktpunkten, det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, domstolarna eller någon annan instans. Den är inte avsedd att ersätta en kontroll av gällande lagstiftning.

Senaste uppdatering: 20/12/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.